

Noteringar studiebesök Gea Norvegica 20-21/8 2014

Deltagare: Monica Alfsdotter, Maria Henriksson, Helena Långström-Schön, Ove Ringsby

Basfakta:

Gea Norvegica är Skandinavien's första Geopark. Den grundades 2004 och är sedan 2006 medlem i European Geoparks Network (EGN). Geoparken omfattar totalt 8 kommuner fördelade på två olika län. Total folkmängd inom Geoparken uppgår till ca 135 000 pers. Området är en del av det s.k. Oslofältet som är en gigantisk förkastningslinje av sällsynt geologiskt intresse. Inom geoparken finns också tydliga spår av kvartärgeologiskt intressanta lämningar från den s.k. skandinaviska israndsmoränen vars linje kan följas från Norge tvärs över sydsverige (bl.a. Hindens rev) in i Finland. En världsunik bergart är den s.k. Larvikitten som bryts och används för dekorationsändamål. Ytterligare ett världsunik geologisk plats är Fenvulkanen med sina unika vulkaniska kalkstensbergarter.

Organisation:

Geoparken har 4 årstjänster och en egen budget om ca 3,8 milj. Nok /år. Verksamheten är helt samhällsfinansierad. De två länskommunerna svarar för 64 % av budgeten medan resterade 36 % delas av de 8 primärkommunerna. Styrelsen består av 5 personer + 2 ersättare som väljs av ett representantskap bestående av finansiärerna (kommunerna och länen). Representantskapet fungerar som "beställare". De fastställer budet, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse efter framställan från styrelsen och är ytterst ansvariga för driften. Styrelsen väljs på grundval av engagemang och intresse och leder det löpande arbetet.

Uppdrag:

Geoparken har tre tydliga uppdrag:

I. Kompetenscentrum

Ta fram och förmedla kunskapsunderlag, informationsmaterial och bevaka särskilt geologiskt intressanta platser så att de får vård och skydd baserat på det geologiska perspektivet. Geoparken ska säkerställa ett hållbart bruk av det geologiska naturarvet.

2. Utbildning och folkupplysning.

Geoparken ska verka för att sprida intresset för geologi och öka den allmänna förståelsen för dess betydelse för landskapets utformning och användande. Här ingår också dess kulturhistoriska betingelser. Geoparken ansvarar i samarbete med berörda kommuner för att säkerställa god information på utvalda geologiska besöksmål. Geoparken organiserar årligen ett stort antal guidade geologiska vandringar ledda av utbildade geoguidar. Geoparken ska på det sättet bidra till att stärka identitet och stolthet för sin bygd bland innevånarna. Geoparken strävar efter att geologisk kunskap ska förmedlas i ett socialt, kulturellt och biologisk sammanhang varför man mera lägger vikt vid förståelsen av hur geologiska betingelser påverkat och påverkar lokalmiljön än vid strikt geovetenskaplig kunskapsförmedling.

3. Näringsutveckling.

Att med geologi som grund utveckla och stärka lokalt näringsliv främst inom besöksnäringen. Geoparken stödjer kommersiella aktörers möjligheter att skapa arbete och utveckling genom att lyfta fram geologiska värden och dess kvaliteter. Medlemskapet i det globala nätverket ger en bred marknadskontakt och kvalitetssäkring. Kontakter finns också med stenbaserad industriverksamhet såsom porslinsfabriken i Porsgrunn.

Erfarenheter

Geoparken har gett positiva bidrag till områdets självbild och bedöms numera vara en viktig del i områdets profilering. Geoparken är en väsentlig sammanhållande pusselbit i områdets profilering. Ett ökat allmänintresse för geologi har kunnat noteras, och besöksnäringen använder geoparken som ett av sina främsta besöksanledningar till området. Området uppmärksammas globalt via medverkan i det internationella samarbetet under Unesco vilket bidrar till ökad synbarhet internationellt. Verksamheten bedöms vara väl förankrad bland de lokala politikerna som ofta uttrycker att verksamheten ”skapar mycket nytta för pengarna”.

Daglig leder Gea Norvegica Kristin Ragnes